

uderil obžalovaný bičom do koní a mýtnik, aby mu nebolo ublížené na tele, bol prinútený odskočiť od koní a nechať ujechať obžalovaného s jeho povozom. Správny je síce názor sťažovateľov, že horeuvedeným činom sa nedopustil obžalovaný násilia proti poškodenému. Mýlili sa súdy nižších stolíc, keď mali za to, že horeuvedený čin treba považovať za násilie, lebo zo zistených skutočností neplynie, že kone sa pohnuly skorej než poškodený od nich odskočil. Z toho však ešte neplynie, že obžalovaný by nebol sa dopustil prečinu násilia proti orgánu vrchnosti. Tento čin je možno spáchať alebo násilím, alebo nebezpečnou hrozbou. Čin obžalovaného vyčerpáva pojem nebezpečnej hrozby, lebo poškodený bol by mohol utrpeť ublíženie na tele, keby nebol pustil uzdu koní, do ktorých obžalovaný udel a takto ich popohнал. Obžalovaný práve preto udel do koní, aby takto vynútil, aby poškodený ho pustil. Čin obžalovaného vyčerpáva tedy skutkovú povahu prečinu podľa odst. II. § 4 zák. čl. XL:1914. Preto nemýlil sa vrchný súd, keď obžalovaného za vinného uznal.

Čís. 4644.

Obžalovací právo soukromého obžalobce, pokud jde o přechyny a přestupky proti bezpečnosti cti, je právem ryze osobním, nepřenositelným a neděditelným a tak úzce spjatým s osobou soukromého obžalobce, že jeho smrtí zaniká, ať nastala ve kterémkoli období řízení, tedy i v řízení opravném.

Smrtí soukromého obžalobce a tím nastalým zánikem obžalovacího práva (*ius personalissimum*) zaniká i zmocnění, které soukromý obžalobce za svého života ve smyslu § 50 tr. ř. udělil; nelze tu užiti ani předpisů § 1022 obč. zák., ani předpisů §§ 31, 35, 155 c. ř. s.; opravný prostředek provedený ještě za jeho života nestává se však bezpředmětným, nýbrž musí o něm opravná stolice jednati.

Stávka není nedovoleným činem trestným.

Stíhací úkony, jimiž se přetrhuje promlčení, jsou uvedeny v §§ 227 a 531 tr. zák. jen příkladmo; vyžaduje se však, by stíhací úkon směřoval proti osobě podezřelého (pachatele) a byl adaequátní těm, které jsou tam uvedeny; nespadá sem dotaz na okresní úřad, kdo je majitelem a správcem tiskárny.

(Rozh. ze dne 28. února 1933, Zm I 878/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromých obžalobců Františka L-a a Emila G-a do rozsudku krajského jako kmetského soudu v Plzni ze dne 27. června 1931, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin podle §§ 488 a 493 tr. zák. a § 1 zákona čís. 124/1924 a pro přestupek podle §§ 6 a 24 zákona čís. 124/1924, zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu a věc vrátil soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Rozsudkem krajského jako kmetského soudu v Plzni ze dne 27. června 1931 byl obžalovaný zproštěn podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro ony delikty. Proti tomuto zprošťujícímu rozsudku ohlásili oba soukromí obžalobci, zastoupení JUDr. Josefem P-em, včas zmateční stížnost, kterou provedli společným podáním došlým na soud dne 10. srpna 1931. Dříve nežli byl ustanoven u nejvyššího soudu jako soudu zrušovacího rok k veřejnému líčení o zmateční stížnosti, zemřel soukromý obžalobce Emil G. dne 9. listopadu 1931, tedy po provedení zmateční stížnosti, takže mu nemohla býti doručena obsílka k líčení před zrušovacím soudem 28. února 1933. Podáním ze dne 22. února 1933 předložil JUDr. Josef P. úmrtní list Emila G-a a zároveň plnou moc pozůstalé vdovy Růženy G-ové ze dne 20. února 1933 s prohlášením, že táž pokračuje podle § 495 tr. zák. za zemřelého manžela v trestním řízení. K veřejnému líčení před nejvyšším soudem jako soudem zrušovacím konanému dne 28. února 1933 dostavil se JUDr. V. F. jako substitut JUDr. Josefa P-a, jednak jako zástupce soukromého obžalobce Františka L-a, jednak za zemřelého soukromého obžalobce Emila G-a a za vdovu po něm Růženu G-ovou na základě plné moci ze dne 12. března 1930 udělené Dr. Josefu P-ovi Františkem L-em a Emilem G-em, substituční plné moci ze dne 1. února 1933 a plné moci ze dne 20. února 1933 udělené Růženu G-ovou. Nejvyššímu soudu jako soudu zrušovacímu bylo především řešiti otázku, zda před ním může Dr. V. F. jednati za zemřelého soukromého obžalobce Emila G-a a jeho vdovu Růženu G-ovou. Rozřešení této otázky závisí na posouzení, jaký vliv má v trestních věcech proti bezpečnosti cti smrt soukromého obžalobce, nastalá po podání opravného prostředku, na další běh řízení a vyřízení věci, zda smrti soukromého obžalobce zaniká jeho plná moc udělená zástupci (§ 50 tr. ř.) a zda vdova (pokud se týče i jiný příslušník zemřelého uvedený v § 495 tr. zák.), jest oprávněna pokračovati v trestním řízení po smrti soukromého obžalobce. Trestní zákon ani trestní řád nestanoví, jak působí smrt soukromého obžalobce uraženého na cti, na soukromou obžalobu a na trestní řízení na základě ní zahájené. V právní vědě jest zastáván téměř jednomyslně názor, že obžalovací právo soukromého obžalobce, pokud jde o přečiny a přestupky proti bezpečnosti cti, jest právem ryze osobním, nepřenositelným a neděditelným a tak úzce spjatým s osobou soukromého obžalobce, že jeho smrti zaniká, ať nastala v kterémkoli období řízení, tedy i v řízení opravném (viz Lohsing: Jur. Bl. 1911 str. 291, 292, Lohsing: Öst. St. P. R. str. 186, Eisler: Grünhuts Z. 17 str. 609, J. v. W.: Ger. Z. 1894 str. 393, Altmann: Kom. str. 1048, Finger str. II, 332, Klissenbauer: Ger. Z. 1902 str. 54,65). Smrti soukromého obžalobce a tím nastalým zánikem obžalovacího práva (ius personalissimum) zaniká i zmocnění, které soukromý obžalobce za svého života ve smyslu § 50 tr. ř. udělil, poněvadž zástupce zastupuje a představuje jen soukromého obžalobce, jehož už není, a nemůže míti

více práv, nežli jeho zmocnitel (rozh. č. 3191 sb. n. s.). S ohledem na tuto zvláštní povahu práva žalobního nelze užítí pro tento případ ani předpisů § 1022 obč. zák., pokud se vztahují na další trvání plné moci po smrti zmocnitele, ani předpisů § 31, 35 a 155 c. ř. s., týkajících se výhradně řízení civilního — viz i rozh. vídeňské sbírky úřední č. 680 a 2080. Důsledek uhasnutí plné moci jest, že zmocněnec nemůže po smrti soukromého obžalobce podniknouti jeho jménem nic, co by znamenalo disposici obžalovacím právem, zejména nemůže podati opravný prostředek, podaný opravný prostředek nemůže vzít zpět a nemůže také soukromého obžalobce před opravným soudem zastupovati. Smrtí soukromého obžalobce nestane se však opravný prostředek provedený ještě za jeho života bezpředmětným, poněvadž v opravném řízení není procesuální činnost soukromého obžalobce nevyhnutelně potřebná (§ 287 odst. 3 tr. ř.), a na vyřízení opravného prostředku má po případě právní zájem i obžalovaný, na příklad v příčině útrat (viz rozh. víd. č. 4084 Now. čís. 507, 615 a poznámky k rozhodnutí 697 v »Löffler Rechtspr. in Strafsachen«). Z těchto zásadních úvah plyne, že nejvyšší soud jako soud zrušovací musí jednati o zmateční stížnosti soukromého obžalobce Emila G-a provedené ještě za jeho života, že však při veřejném roku k projednání jejímu stanoveném není oprávněn ho zastupovati a jednati Dr. Josef P. — a tudíž ani jeho substitut Dr. V. F. —, poněvadž plná moc úmrtím Emila G-a zanikla. Avšak ani vdova Růžena G-ová nemůže pokračovati v řízení trestním (opravném) zahájeném Emilem G-em, ježto obžalovací právo je nedělitelné. Táž myslně odvozuje své právo na pokračování v trestním řízení z ustanovení § 495 tr. zák., neboť tento předpis pojednává o zcela samostatném právu obžalovacím osob v § tom jmenovaných, jde-li o útok proti cti z e m ř e l é h o, čemuž v souzeném případě není (viz rozh. č. 3191 sb. n. s.). Důsledkem toho nebyl připuštěn Dr. F. k jednání při veřejném líčení zrušovacím ani jménem Emila G-a ani jménem pozůstalé vdovy Růženy G-ové, čímž odpadla i potřeba upravití útraty na zastupování jich se vztahující. Jednáno a rozhodnuto bylo však o zmateční stížnosti nejen soukromého obžalobce Františka L-a, nýbrž i Emila G-a (§ 287 odst. 3 tr. ř.).

Ve věci nelze upříti zmateční stížnosti Františka L-a oprávnění, pokud dovolávajíc se číselně zmatků § 281 čís. 9 a), b) tr. ř., ve skutečnosti zmatku čís. 5 § 281 tr. ř., vývody svými vytýká rozsudku neúplnost, a dovozujíc, že nalézací soud pomíjí v pozastavené stati letáku obsaženou větu, v níž jest František L. uveden jménem, a v níž jest označen jako reformista, který prohlašuje komunisty za největší nepřátele sociálních demokratů. Skutečně jest tato věta v pozastavené části, a to bezprostředně za větou, v níž se označují sociálfašisté jako nejlepší a nejповедěnější průkopníci kapitalistů, a následují po ní další věty o tisících a tisících, které dostávají sociálfašistické sekretariáty od podnikatelů, o sociálfašistických důvěrnících, kteří navštěvovali o 9. hod. 30 min. večer tovární kancelář, a o zradě stávký mladistvých sociálfašisty minulého roku. Nelze vyloučiti, že, kdyby byl soud zkoumal pozastavenou stať v celém doslovu a v celé její souvislosti, tudíž i v sou-

vislosti s větou, v níž jest jmenován soukromý obžalobce L., že by byl dospěl k jinému závěru, najmě v tom směru, zda čtenář letáku podle toho, jak věta, zmiňující se o soukromém obžalobci L-ovi, jest vsunuta do pozastavené stati, nevztahoval pozastavenou stať a v ní vyslovené výtky o tisících, o nočních schůzkách důvěrníků dělnictva s podnikateli a o zradě stávky mladistvých výlučně na soukromého obžalobce Františka L-a nebo též na něho. Právní názor prvního soudu, že by v článku muselo býti výslovně uvedeno, že soukromý obžalobce obdržel tisíce a tisíce od podnikatelů a že by on byl navštívil o $\frac{1}{2}$ 10. hodině večerní tovární pisárnu, není správný. Podle § 488 tr. zák. stačí, byl-li uražený dostatečně označen »znameními na něho připadajícími«, tedy urážka na cti určité osoby se může státi i formou zastřenou a nepřímou, jen když ze souvislosti vysvítá, že obviňování vyslovené povšechně podle jiných ve stati obsažených náznaků se vůbec vztahuje na určitou osobu nebo se může i na ni vztahovati. Tím, že nalézací soud neposuzoval pozastavenou stať v jejím celku a souvislosti, zatížil rozsudek zmatkem neúplnosti podle čis. 5 § 281 tr. ř.

Pokud jde o soukromého obžalobce Emila G-a, nelze si po právní stránce dobře vysvětliti, jak dospěl první soud k názoru, že stávka je nedovoleným činem trestným; s tohoto právního stanoviska označuje pak za bezvadný výrok, který podle letáku prý Emil G. pronesl, že stávkovati je zločinem; vždyť přece § 3 zákona čis. 43/1870 ř. zák., jenž označoval jako trestná jen určitá jednání za stávky, byl zrušen § 7 zákona čis. 309/21 a § 1 odst. 2 téhož. zákona zmiňuje se o stávkách. Jiným zákonem stávka nebyla prohlášena za trestný čin (viz také Hácha: Koaliční právo ve Slov. věc. práva str. 202). Ostatně záleží jen na tom, jaký byl smysl a účel pozastavené věty v souzeném případě. Nemůže býti pochybnosti, že stávka jest dělníky všeobecně považována za důležitý a účinný prostředek v hospodářském boji dělnictva proti podnikatelům a s tohoto hlediska bylo by pak uvažovati, zda jest obviňování vyslovené proti dělnickému odborovému tajemníku, jehož úkolem přece jest hájiti zájmy dělnictva, že odsuzuje stávku jako zločin, obviňováním z nepočetného činu nebo smyšlení se stanovisko dělnictva, pro něž leták s pozastavenou statí byl určen. Jest proto rozsudek i v této části zmatečný podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. Bylo proto rozsudek zrušiti a věc vrátiti soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl (§ 288 odst. 2 čis. 1 tr. ř.).

Při tom bude na soudu první stolice, by zkoumal, zda trestný čin není snad promlčen. Leták, pro jehož obsah byla obžaloba podána, byl vydán podle tvrzení obžaloby v únoru 1930, a rozsudek zjišťuje, že se tak stalo před volbami do závodního výboru, které se konaly 22. února 1930. První stíhací úkon proti obžalovanému se stal teprve dne 25. června 1930, kdy byl obžalovaný soudem obeslán k smírčímu jednání. Soud sice učinil již dne 10. května 1930 dotaz na okresní úřad v Plzni, kdo jest majitelem a správcem tiskárny, poněvadž soukromí obžalobci v návrhu na zahájení trestního řízení proti správci tiskárny neuvedli jeho jméno. V § 227 a 531 tr. zák. nejsou sice stíhací úkony, jimiž se

přetrhuje promlčení, uvedeny výčetmo, nýbrž jen příkladmo, takže i jinými nežli v §§ těch uvedenými stíhacími úkony běh promlčení se přetrhuje, ale vyžaduje se, by stíhací úkony směřovaly proti osobě podezřelého nebo pachatele a byly adaequatní těm, které jsou v § 227, 531 tr. zák. uvedeny. Dotaz soudu z 10. května 1930 nesměřoval vůbec proti osobě obžalovaného, nýbrž měl za účel zjistiti jen jeho jméno a není proto stíhacím aktem ve smyslu § 227, 531 tr. zák. a běh promlčecí lhůty nepřetrhuje. Poněvadž pak od vydání letáků do obeslání obžalovaného k soudu uplynula tříměsíční lhůta promlčecí, která v souzeném případě přichází v úvahu (§ 532 tr. zák.), jelikož podle stavu spisů tu není opory pro přísnější trestní sazby podle § 7 aneb § 11 tisk. nov., ani pro druhou sazbu podle § 6 b) tisk. nov., není vyloučeno, že trestný čin jest promlčen, jsou-li ovšem splněny i ostatní podmínky promlčení § 531 tr. zák., jež bude soudu první stolice při novém projednávání z moci úřadu zjistiti. Pokud jde o úmrtí soukromého obžalobce Emila G-a, bude k němu přihlížeti v řízení první stolice s hlediska § 46 odst. 3 tr. ř.

Čís. 4645.

Nakladatelem po rozumu § 24 tisk. nov. jest osoba, která fakticky obstarává rozmnožování a rozšiřování tiskopisu; při tom je nerozhodno, zda tak činí na účet vlastní či cizí.

Vydavatelem ve smyslu § 24 tisk. nov. jest osoba, která dává podnět, by dílo vyšlo tiskem.

Zákon má v § 24 (1) tisk. nov. na mysli jen podpůrné ručení vydavatele, nikoliv jeho kumulativní zodpovědnost vedle nakladatele.

(Rozh. ze dne 28. února 1933, Zm II 401/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromého obžalobce do rozsudku krajského jako kmetského soudu v Moravské Ostravě ze dne 19. října 1931, jímž byl obžalovaný zproštěn podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 487, 488, 489, 491 tr. zák. a zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 Sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji znova v senátě tříčlenném projednal a rozhodl a při tom vzal zřetel na náklady zmateční stížnosti a řízení zrušovacího.

Důvody:

Obžalovaný byl žalován soukromým obžalobcem, že dva letáky začínající slovy: »Milí bratři . . .« a »Všemu křesťansky citíciému . . .« napsal, objednal, dal k nim informaci, nařídil uveřejnění a k němu působil. Nálezací soud se omezil na zjištění, že obžalovaný, jako známý v místě příslušník politické strany, převzal záruku za zaplacení tisku